Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) MAŁA POHULANKA 10—7.

Nr. 1232. Wilno, dnia 25 lutego 1935 r.

Treść numeru:

ROLNICTWO, REFORMA ROLNA I LASY.-

OGÓLNE POŁOŻENIE ROLNICTWA.

EKSPORT I WYTWÓRCZOŚĆ PRODUKTÓW ROLNYCH.

Produkty mleczne.

Mięso.

Jaja.

Len.

/ c.d. n./

T r e ś ć n u m e r u:

/ c.d. /

x

x x

OGÓLNE POŁOŻENIE ROLNICTWA.

Położenie rolnictwa w dobie kryzysu.
"L.Aidas" Nr. 285. art.p.t. "W sprawie sytuacji naszych rolników".
Streszczenie.

Kryzys gospodarczy dotknął rolnictwo ciężej, aniżeli inne dziedziny życia gospodarczego. Prasa opozycyjna w związku z tem występuje często z zarzutami, że tylko warstwa rolników znalazła się w biedzie. Z pomocą prasie opozycyjnej przychodzą miejscowi agitatorzy, którzy próbują mącić nastroje wśród rolników.

Spadek cen na produkty rolne odczuwany najciężej przez rolników nie jest jedynie przejawem zachodzącym na Litwie. W niektórych krajach sytuacja pod tym względem jest jeszcze gorsza. Tak np. w Polsce wskaźnik cen na produkty rolne wynosił w lipcu 1934 r. 37,9, biorąc za podstawę cyfrę 100 z 1928 r. Tymczasem na Litwie w lipcu 1934 r. wynosił wskaźnik 41, biorąc za podstawę 1926 -1929 r. /100/. Wskaźnik cen na wyroby przemysłowe wynosił w tym miesiącu w Polsce 63,4, zaś na Litwie - 55,0. Z powyższego wynika, że równowaga pomiędzy cenami na produkty rolne i wyroby przemysłowe jest na Litwie o wiele większa.

Rząd litewski ocenił należycie ciężką sytuację wsi o wiele wcześniej, aniżeli inne kraje. Kiedy inne kraje gnębił już kryzys,Litwa, dzięki polityce gospodarczej swego rządu, długi czas jeszcze była nazywana wyspą na olbrzymiem morzu światowego kryzysu. Rzecz prosta, Litwa,będąc otoczona tem morzem, nie mogła uniknąć zalewu. Jednak z tem większą energją zaczęła ona bronić kraj, a w pierwszym rzędzie rolników przed wytworzonemi trudnościami. Jedynie dla utrzymania cen masła w latach 1930 -1934 wydano 31,5 milj.lt. Wielomiljonowe sumy dopłacono za bekony,zboże. Wydano ustawę w sprawie normowania procentów, która zagrodziła drogę spekulacji kredytowej. Przez wydanie pożyczkowych listów zastawnych ułatwiono sytuację rolnikom pod względem ciężaru długów. Pożyczka monopolu zapałczanego również była przeznaczona na kredytowanie rolnictwa. Odłożono i ułatwiono spłatę długów, związanych z nieurodzajem. Na meljoracje wydaje się corocznie olbrzymie sumy. Akcja z gęśmi przyniesie rolnikom około jednego miljona litów. Rząd cały czas troszczy się o rozszerzenie rynków zagranicznych dla produktów litewskich, stanowiących wytwórczość rolną. Większość ulg zarządzonych przez władze lit. przypadła właśnie tylko rolnikom.

Jeżeli mimo wszystko sytuacja rolników nie jest jeszcze łatwa, to nie lepsza też jest sytuacja innych warstw społecznych. Kryzys wszystkich dotknął. Urzędnicy płacą podatki kryzysowe, sytuacja przemysłowców i handlowców jest gorsza, gdyż siła nabywcza ich masowego odbiorcy-rolnika, zmalała. Największe zaś wydatki na życie, jak opał, lokal, światło, ubrania, kosztują ludność miejską jeszcze więcej niż wiejską. Obecnie przybywa dla rolników jeszcze jedna ulga, a mianowicie obniżenie o 25% komunikacji kolejowej /zniżka ceny biletów/.

Szczególnie doniosła jest obecnie sprawa produkcji bekonów. Spowodu energji i obrotności rządu i odpowiednich instytucyj w zakresie produkcji bekonów Litwa w krótkim czasie zdołała osiągnąć nad Bałtykiem pierwsze miejsce, chociaż do tej produkcji dopłacała. Spowodu rozszerzenia gałęzi produkcji bekonowej, sąsiedzi z zazdrością patrzyli na Litwę. Obecny prejmer łotewski Ulmanis publicznie oskarżał wówczas sejm łotewski o to, że nie pozwolił on Łotwie pójść za przykładem Litwy a tem samem ratować się przed kryzysem. Ulmanis miał słuszność, gdyż Litwa, mimo ograniczenia rynku angielskiego, nawet obecnie eksportować może o wiele większą ilość bekonów. W ten sposób rozwój produkcji bekonów bynajmniej na złe Litwie nie wyszedł.

Mówiąc ogólnie o produkcji bekonów zauważyć należy, iż normalny przyrost nierogacizny na Litwie przeznaczony na sprzedaż wynosił 400 - 500 tys.sztuk. W 1934 r. ze względu na dobry urodzaj zboża i kartofli rolnicy wyhodowali jeszcze więcej nierogacizny, mimo ostrzeżeń, że przy jej sprzedaży natknąć się mogą na trudności. Można liczyć, że przyrost nierogacizny w 1934 wyniósł conajmniej 600 tys.sztuk. Tymczasem kontyngent dla "Maistasa" w Anglji zmalał z 500 tys.sztuk na 150 tys.sztuk nierogacizny.

W ten sposób wytworzyła się nadwyżka nierogacizny, której niema gdzie podziać. Nadwyżka ta została wyhodowana jedynie przez wyrachowanie, że bekony dadzą się korzystnie sprzedać. Jednak ze względu na obecny stan rynku ceny bekonów nie mogą być zachętą w kierunku produkcji samych tylko bekonów. Rząd poczynił już w tym kierunku kroki, zwracając swą politykę gospodarczą również na tory popierania produkcji zbożowej.

Obecnie może się wyłonić sprawa, jak wyjść z wytworzonej sytuacji. Niema żadnych technicznych możliwości wprowadzenia stałych kontyngentów nierogacizny. Na Litwie jest 300 tys.gospodarstw. Gdyby więc ustalono, dające się ciężko w obecnych warunkach, zrealizować maksimum skupu w wys.300 tys.sztuk nierogacizny, na każde gospodarstwo przypadłoby po jednej sztuce. Należy jednak mieć na uwadze, iż są gospodarstwa, mogące produkować setki bekonów. Z drugiej strony nie byłoby żadnej podstawy do krzywdzenia małych gospodarstw na rzecz gospodarstw wielkich. Może najlepszem byłoby wyjściem, jak sądzą sfery gospodarcze, unormować hodowlę nierogacizny według cen. Ceny powinneby interesować rolników jednakowo zarówno pod względem produkcji nierogacizny, jak też produkcji zboża. Dla uporządkowania istniejącej sytuacji rząd postanowił próbować stworzyć jednorazowy kontyngens jednorocznego przyrostu nierogacizny, jak to uczyniono z gęśmi. Ustalona będzie dla producentów pewna wspólna norma nierogacizny, przyczem wydawane będą kartki.

Prasa opozycyjna najbardziej podkreśla rzekomy chaos w zakresie przyjmowania bekonów. Jednak to natłoczenie, które się rozpoczęło stosunkowo niedawno jest wynikiem wspomnianych już przyczyn, jak również wypływa z winy samych producentów. Hodowla nierogacizny wypada w Litwie, podobnie jak w wielu innych krajach, w listopadzie, grudniu i styczniu, to znaczy w czasie, kiedy się najwięcej nierogacizny dostarcza na sprzedaż. W ten sposób wytwarza się natłoczenie.

"R y t a s" o a n o m a l j i r o l n i c t w a l i t e w s k i e g o. "Rytas" Nr.284 /XII.1934 r./Art.p.t. "Anomalje w rolnictwie".Streszczenie:

Żadna z gałęzi litewskiego życia gospodarczego nie została dotknięta kryzysem w stopniu tak wysokim, jak rolnictwo. Nie należy zapominać, że przynajmniej 80% ludności zajmuje się rolnictwem, i że eksportowane są niemal wyłącznie produkty rolne. Łatwo zrozumieć, w jak ciężkiej sytuacji znalazło się dziś rolnictwo litewskie. Niedawno za 1 kg byka żywej wagi kosztował 160 centó , a dziś kosztuje 30-40 centów. Podobnie spadły ceny na inne produkty. Spadły one stosunkowo znacznie więcej, niż ceny produktów z innych gałęzi życia gospodarczego. Najciężej więc odczuło kryzys rolnictwo. Pozatem należy zauważyć, że kryzys wychodzi na zdrowie wszystkim mieszkańcom Litwy za wyjątkiem rolników, gdyż wszyscy korzystają z tanich litewskich produktów rolnych. Rolnicy wtykają wszystkim nawpół darmo produkty rolne, prosząc usilnie o ich przyjęcie. Wozy z bekonami tworzą kilometrowe kolejki. Niezależnie od pogody przyjeżdżają rolnicy z bekonami do wyznaczonych punktów na kilka dni przed wyznaczonym terminem. Rolnicy litewscy nahodowali tyle bekonów, że odnośne organizacje nie wiedzą, co z niemi robić. Rolnicy znaleźli się dziś w ciężkiej sytuacji. Niema też nadziei na amortyzację inwestowanych środków pieniężnych.

Porządek przyjmowania bekonów stał się dziś nie do zniesienia. Należałoby to zreorganizować. Pozatem nietylko produkcja bekonów stała się nie do pomyślenia. Dochody z innych gałęzi rolnictwa również wciąż się zmniejszają. Rolnicy niewątpliwie nie wzruszaliby się tem zbytnio, gdyby w miarę zmniejszania się ich dochodów, zmniejszały się też ich obowiązki i świadczenia, podatki i opłaty, gdyby spadła cena na niezbędne dla rolnictwa towary oraz opłata za pomoc lekarską, prawną, za leki, gdyby się obniżyły różne taryfy i t.d. Jednak, o ile nawet niektóre drobnostki staniały, bynajmniej nie staniały w takim stopniu, jak produkty rolne. Naogół biorąc wydatki rolników w ostatnim roku zmalały o 10-15%. Staniało mianowicie utrzymanie robotników oraz niektóre narzędzia. Natomiast inne wydatki, jak np.opłaty samorządowe, nawet wzrosły.

W takich warunkach, rzecz prosta, rolnictwo na Litwie musi marnieć i zanikać. Swiadczy o tem również zewnętrzny wygląd gospodarstw litewskich: pól, budynków, płotów, narzędzi, bydła i t.d.

T a u t o s U k i s" o r e n t o w n o ś c i r o l n i c t w a. "Tautos Ukis" Nr.12 z 1934 r.: Według danych lit.Biura Statystycznego jeden ha ziemi, używanej na potrzeby rolne, przyniósł w 1932-1933 r. brutto 219,47 lt., a 1931-1932 - 246,11 lt.

Według poszczególnych pozycyj dochody dadzą się podzielić jak następuje: z hodowli bydła /bydło rogate, owce, świnie, ptactwo, konie i inne/ otrzymano 115,76 lt., w 1931-1932 r. - 116,0 lt z gospodarki polnej / zboże,kartofle, buraki cukrowe, warzywa,len i t.d./ - 66,17 lt., w 1931-1932 r. - 62,20 lt., z sadownictwa, pszczelnictwa, lasów i t.d. - 37,54 lt. w 1931-1932 r. - 57,24 lt. Wydatki na 1 ha uprawnej roli wyniosły w 1932 r.-1933 r. 207,06 lt. w 1931-1932 r. 247,29 lt.

Według pozycyj poszczególnych wydatki dadzą się podzielić, jak następuje: wynagrodzenie za pracę /najemnikom w gotówce i w naturze/ 126,18 lt., w 1931-32 r. 159,08 lt., bieżące wydatki gospodarcze / nawozy sztuczne, nasiona, karm dla bydła, utrzymanie martwego inwentarza, budynki i meljoracja, ogólne wydatki na gospodarkę polną i hodowlę bydła, podatki, ubezpieczenia i inne wydatki bieżące/ 53,71 lt., w 1931-1932 r. - 50,13 lt., na amortyzację kapitału / budynki i urządzenia, meljoracja, żywy i martwy inwentarz 27,17 lt, w 1931-1932 r. 38,08 lt.Odsetek rentowności rolnictwa w 1932-1933 r. wynosił +0,75 a 1931-1932 r. -0,06.

R o z w i j a n i e s i ę h o d o w l i b y d ł a. "Tautos Ukis" Nr.8 z VIII.1934 r.: Według danych Centralnego Biura Statystycznego liczba źriebiąt na Litwie wynosiła w 1934 r. 39.290 sztuk, liczba koni 1-3-letnich - 102.710szt., liczba koni 3-letnich i starszych 437,900. Razem - 579.900; w 1933 r. liczba źriebiąt wynosiła 41.552 sztuk, koni 1-3-letnich 99.210 sztuk, 3-letnich i starszych - 445.911 sztuk; w 1932 r. liczba źriebiąt wynosiła 45.530 sztuk, koni 1-3-letnich 90.230 sztuk, koni 3-letnich i starszych 449.970. Ogółem w 1933 r. 586.673, zaś w 1932 r. -586.73 sztuk.

Liczba bydła rogatego wynosiła: w 1934 r. liczba cieląt wynosiła 223.760 sztuk, liczba krów dojnych 824.420 sztuk, inne bydło rogate - 267.160 sztuk; w 1933 r. cieląt - 209.464 sztuk, krów dojnych - 831.813 innego bydła rogatego-272.779; w 1932 r. cieląt 209.180, krów dojnych - 795.710 sztuk, innego bydła rogatego - 299.980. Ogółem w 1934 r. liczba bydła rogatego wynosiła 1.315.340 sztuk; w 1933 r. - 1.314.074 sztuk; w 1932 r. - 1.304.870 sztuk.

Liczba owiec przedstawiała się, jak następuje: w 1934 r. jagnięta 763.470 sztuk, jednoroczne i starsze - 546.380 sztuk, razem 1.309.850 ; w 1933 r. jagnięta - 772.352 , jednoroczne i starsze 549.267 , razem - 1.321.619 ; w 1932 r. jagnięta - 766.060 sztuk, jednoroczne i starsze 550.910 , razem - 1.316.970 .

Liczba nierogacizny: w 1934 r. prosięta - 761.620 , 6-ciomiesięczne i starsze - 526.820 ; w 1933 r. - 781.989, 6-ciomiesięczne i starsze -523.835 ; w 1932 r. prosięta 839.330, 6-ciomiesięczne i starsze - 550.250 ; ogółem - 1.389.580.

Z b i o r y w 1 9 3 4 r. Prasa kowieńska/z XII.1934 r/: Według wiadomości Banku Litewskiego w 1934 r. zżęto na polach o 109.000 tonn zboża więcej / 19%/ niż w 1933 r. Pszenicy zżęto o 29.000 tonn więcej / 14%/, owsa - o 46.000 tonn więcej / przeszło o 14%/, jęczmienia - o 26.800 tonn. Zbiory lnu i siemienia lnianego również wypadły większe / o 1.600 tonn/ w 1934 r., niż w 1933 r. Urodzaj ziemniaków sięga w 1934 r. do 2 milj.tonn, czyli o 587 tonn więcej, niż w 1933 r.

E K S P O R T I W Y T W O R C Z O Ś C

P R O D U K T Ó W R O L N Y C H.

P e r s p e k t y w y e k s p o r t u p r o d u k t ó w r o l n y c h. "Tautos Ukis" Nr.10 z X.1934 r.: Dnia 12 października ub.r. odbyła się w Izbie Rolniczej narada ekonomistów z udziałem 62 osób. Pierwszy przemawiał dr.Karvelis. Wskazał on na okoliczność, że eksport nierogacizny i produktów mlecznych, które to gałęzie stanowią najważniejsze działy eksportu produktów rolnych napotyka na coraz więcej przeszkód. Niema gdzie podziać wyhodowanej nierogacizny, a jednocześnie trudno jest eksportować produkty mleczarskie. Zdaniem dr.Karvelisa

dążenie do eksportowania za wszelką cenę, nie prowadzi bodaj kraju do jaśniejszej przyszłości. Konjunktura światowa nie sprzyja eksportowi litewskich produktów rolnych. Wszystkie kraje są skłonne do autarkji. W związku z tem perspektywy uprawianego przez "Maist" i "Pienocentras" eksportu nie są pomyślne. Na eksporcie produktów hodowli bydła i produktów mleczarskich nie podobna, zdaniem dr.Karvelisa opierać gospodarki litewskiej.Litwa, zdaniem jego, pragnąc przywrócić równowagę gospodarczą powinna zastosować wyraźnią politykę autarkji. Należy już obecnie jąć się radykalnych środków w kierunku przekształcenia całej gospodarki litewskiej.

Dr.J.Krikszczciunas wykazał, że nie należałoby tak potępiać eksportu, jak to uczynił dr.Karvelis. Żaden kraj nie może zastosować i zrealizować 100%-ej autarkji, zwłaszcza nie zdoła tego uczynić Litwa. Litwa nie zdoła się obejść bez importu. Niepodobna więc się obejść także bez eksportu. Perspektywy eksportu litewskich produktów rolnych są przynajmniej na bliską metę smutne. Litwa produkuje ok. miljarda mleka , z czego na eksport przypada tylko 1/4.Znaczy to, że 3/4 przypada konsumentom wewnętrznym. Inne produkty np. zboże wykazują obraz jeszcze bardziej przemawiający na korzyść konsumcji wewnętrznej. Eksportuje się głównie produkty mięsne . Zdaniem dr.Krikszcziunasa należy zwiększyć spożycie wewnętrzne przez przystosowywanie lit.ludzi pracy do własnej krajowej produkcji. Przeszkodą w organizacji własnej krajowej produkcji jest, zdaniem dr.Krikszcziunasa nie brak kapitału, a tylko brak planowej organizacji i inicjatywy. Kapitału wprawdzie wiele niema, zwłaszcza kapitałów wolnych, lecz dołożywszy wysiłków mogliby Litwini zmobilizować niemałe sumy. Dr.Krikszcziukajtis sądzi, że należałoby zastosować środki w kierunku ograniczenia eksportu kapitałów. Drogą rozpisania pożyczki wewnętrznej możnaby zdobyć niemałe sumy. Urzędnicy litewscy również powinniby przyłożyć się do tworzenia własnego przemysłu przez zakup akcyj zakładów przemysłowych. W tym kierunku możnaby nawet użyć przymusu. Interwencjonizm jest konieczny. Eksport w obecnych warunkach jest sprawą całego narodu. Surowce z zagranicy potrzebne są całemu krajowi.

J.Lapenas podkreślił, że przyszłość dobrobytu Litwy opiera się na eksporcie. Na rynek wewnętrzny zbytnio liczyć nie należy, gdyż to, co się wyprodukuje, a potem spożyje, nie przyniesie korzyści. czy inaczej wszystkiego nie potrafi Litwa wyprodukować. Skoro Litwa nie będzie mogła eksportować, nie będzie miała za co nabyć najpotrzebniejszych surowców i maszyn. P.Lapenas wskazywał na potrzebę planowości we wszystkich dziedzinach gospodarki. Pożyczka wewnętrzna przyniosłaby korzyść całemu krajowi.

S.Kuzminkas nie podziela poglądu J.Lapenasa, jakoby źródłem dobrobytu litewskiego miał być eksport. Przeciwnie, zdaniem p.Kuzminskasa, podstawą dobrobytu narodu jest praca. Część pracy zużywają Litwini wewnątrz kraju, część zaś eksportują. Dla uniknięcia degeneracji narodu trzeba mu dać pracę.

Pozatem przemawiali inni mówcy wyrażając różne poglądy na perspektywy eksportu litewskich produktów rolnych.

E k s p o r t p r o d u k t ó w r o l n y c h w 1 9 3 4 r

"Musu Rytojus" Nr.6/ z I.1935 r./: Centralne Biuro Statystyczne ogłosiło już dane w sprawie eksportu lit. w 1934 r. Z danych tych wynika, że w 1934 r. nastąpiły w eksporcie litewskich duże zmiany, Wzrósł eksport następujących towarów:

Wyszczególnienie	1933 r.	1934 r.
	w milj.lt.	
Konie	4,27	4,65
Nierogacizna	2,66	5,18
Mleko i śmietana	0,19	0,38
Sery	1,91	2,31
Zboże	1,44	4,49
Skóry	3,21	3,41
Nasiona	1,96	2,01
Nasienie koniczyny	1,42	4,00
Len	5,28	9,40

Zmniejszył się natomiast eksport mięsa bekonów i tłuszczu, jak również eksport jaj i gęsi.

Naogół biorąc eksportowała Litwa w 1934 r. produktów rolnych na sumę 93,75 milj.lt., zaś w 1933 r. na sumę - 109,30 milj.lt.

W ten sposób w 1934 r. otrzymała Litwa z tytułu eksportu o 15,55 milj.lt. mniej.

Porównawcze dane eksportu produktów rolnych za pierwszych 9 miesięcy 1934 r. i 1933 r. przedstawiają się, jak następuje:

Wyszczególnienie	1934 Ilość	1934 Wartość w milj.lt.	1933 Ilość	1933 Wartość w milj.lt.
Konie w sztukach	15.390	4,04	14.250	3,59
Bydło " "	7.600	1,50	9.740	2,05
Nierogacizna w sztukach	28.310	3,49	11.130	1,24
Gęsi w sztukach	8.800	0,06	22.780	0,15
Mięso w tonnach	14.190	30,87	21.950	40,32
Mleko i śmietana w ton.	760	0,33	380	0,14
Masło w tonnach	7.610	11,01	7.810	17,55
Ser " "	650	1,55	570	1,48
Jaja w milj.szt.	17,22	1,49	21,00	2,19
Zboże w tonnach	7.310	1,62	3.940	0,86
Skóry " "	2.100	2,67	2.700	2,72
Nasiona "	2.330	0,78	2.390	0,77
Nasiona konicz. w ton.	810	1,54	370	0,53
Len w tonnach	4.690	5,26	3.790	4,73
Pakuły i wyczesy w ton.	1.530	1,15	2.000	1,76

Z zestawienia wynika, że najbardziej się zmniejszył eksport mięsa i masła. W tonnach zmniejszył się ekport mięsa o 35%; w litach zaś o 9,5 milj.lt. Eksport masła w tonnach zmniejszył się o 3%, zaś w litach o 6,5 milj.lt., czyli o 37%. W ten sposób za mięso i masło otrzymano w 1934 r. o 16 milj.lt. mniej niż w 1933 r. Nastąpiło to wskutek spadku cen na te produkty.

Natomiast wzrósł przeszło 2 i pół razy eksport żywej trzody chlewnej. Otrzymano z tego tytułu o 2,3 milj.lt. więcej, niż w 1933 r. Za konie eksportowane otrzymano blisko pół miljona więcej niż w 1933 r. Otrzymano o blisko 800 lt.więcej za zboże i przeszło 1 miljon lt. więcej za nasienie koniczyny.

Najbardziej wzrósł eksport materjałów leśnych, zwłaszcza papierówki, belek i desek. Otrzymano z tego tytułu o 3 milj.lt. więcej, niż w 1933 r. Wzrósł również eksport celulozy i forniru.

Zboże.

S t a ł e c e n y z b o ż a. Prasa kowieńska / z XII.34 r./: Dn.1.XII.1934 r. Gabinet Ministrów ustalił stałe ceny zboża, skupowanego przez "Lietukis".

P u n k t y s k u p u z b o ż a. Prasa kowieńska / z II.34 r./. Obecnie w Litwie jest przeszło 32 punkty skupowania zboża. Zwłaszcza intensywna jest dostawa żyta.

E k s p o r t z b o ż a z a r o k 1 9 3 3 i 1 9 3 4. "Musu Rytojus" Nr.9 / z I.1935 r./:W 1934 r. eksport zboża z Litwy był znacznie większy, niż w 1933 r.Według danych Centr. Biura Statystycznego eksport zboża w 1933 i 1934 r. przedstawiał się, jak następuje:

N a z w a.	1934 tonny	1934 w tys.lt.	1933 tonny	1933 w tys.lt.
Pszenica	2.549,4	476,1	158,6	47,2
Żyto	14.227,3	2209,6	1.984,1	435,9
Jęczmień	151,7	18,4	89,1	15,4
Owies	206,4	34,0	19,0	2,9
Wyka	6.537,4	1383,9	3.162,1	620,6
Groch	576,3	163,4	630,7	169,4
Peluszka	953,9	206,6	333,7	79,6
Inne zboża	16,9	3,8	69,9	17,6
R a z e m	25.219,3	4495,8	6.447,2	1.388,6

W 1934 r. eksportowano 25.219,3 tonny zboża na sumę 4.495.800lt., zaś w 1933 r. 6.447,2 tonny na sumę 1.388.600 lt. Z powyższego wynika, że w 1934 r. otrzymała Litwa z tytułu eksportu zboża 3 razy więcej, aniżeli w 1933 r.

Z a k u p i e k s p o r t z b o ż a p r z e z "L i e t u k i s ". "Musu Rytojus" Nr. 94 / z XII.1934 r./: Ze zbiorów 1934 r. "Lietukis" zakupił i eksportował następujące ilości zboża:

Wyszczególnienie	Skupiono cnt.	Eksportowano cnt.
Żyto	150.000	129.000
Pszenica	42.000	36.000
Owies	10.000	-
Wyka	26.000	26.000
Nasiona	15.000	5.000
Nasienie konicz.	4.000	2.200
Tymotejka	600	150

P r z e p i s y o h a n d l u n a s i o n a m i. Prasa kowieńska / z I.1935 r./: Minister Rolnictwa wydał przepisy o kontroli handlu nasionami. Handlem nasion kontrolowanych będą się mogły trudnić tylko osoby zaregestrowane w Departamencie Rolnictwa.

W y w ó z z b o ż a w 1 9 3 4 r. Prasa kowieńska z II.1935 r.: Według wiadomości Centralnego Biura Statystycznego w r.1934 eksportowano 2.549,4 / w r.1933 - 158,6/ tonn pszenicy na sumę 476,1 tys.lt. / w 1933 r. - 47,2 tys.lt.14.227,3 /1.984,19 tonn żyta na sumę 2.209,6 / 453,9 / tys.lt., 151,7 /89,1/ tonn jęczmienia na sumę 18,4 tys.lt. /15,4/, 206,4 /19/ tonn owsa na sumę 34 tys.lt. / 2,9/, 6.537,4 / 3.162,1/ wyki na sumę 1.383,9 / 620,6/ tys.lt., 953,9 / 333,7/ tonn peluszki na sumę 206,6 / 79,6/ tys.lt., 16,9 /69,9/ innego zboża na sumę 3,8 / 17,6/ tys.litów. Zboże eksportowane jest prawie wyłącznie przez port kłajpedzki.

K o n t r o l a h a n d l u n a s i o n a m i . "Tautos Ukis" Nr.1 z 1935 r.: W 1934 r. wydana została ustawa o kontroli handlų nasionami. Na mocy tej ustawy minister Rolnictwa sprawować ma kontrolę nad handlem następującemi nasionami: buraki cukrowe i płótno, marchew, rzepa, koniczyna czerwona, biała i szwedzka, lucerna, seradela, łubin, wyka, tymotejka, len, kapusta, ogórki.

P r o j e k t y u s t a w o p r o d u k c j i i s p r z e d a ż y a r t y k u ł ó w s p o ż y w c z y c h. Prasa kowieńska z grudnia donosi, iż odpowiednie instytucje opracowują następujące projekty ustaw o produkcji, sprzedaży i transporcie mleka i produktów mlecznych, o produkcji, sprzedaży i transporcie innych artykułów spożywczych i produkcji, sprzedaży i transporcie artykułów gospodarstwa domowego. Ustawy te mają przyznać szerokie prawa ministerstwom w sensie wydawania rozporządzeń i przepisów o ich wykonaniu.

Produkty mleczne.

S p r a w a z n i e s i e n i a s p r z e d a ż y p r y w a t n e j p r o d u k t ó w m l e c z n y c h. Prasa kowieńska / z II.1935 r./: "Pienocentras" przesłał miarodajnym instytucjom memorjał o uregulowaniu handlu mlekiem i produktami mlecznemi w Kownie. W memorjale wskazanem jest, że sprzedaż mleka przez sklepy artykułów spożywczych i domokrążnych sprzedawców pozostawia wiele do życzenia pod względem sanitarnym. Pozatem wywołuje ona niepożądaną konkurencję. "Pienocentras" prosi o zakaz prywatnego handlu mlekiem.

W z r o s t e k s p o r t u m a s ł a . Prasa kowieńska / z I.1935 r./: Według ostatnich danych w 1934 r. wywiózł "Pienocentras" zagranicę 188.778,5 centnarów masła w stosunku do 170.752 w r.1933, czyli wywóz masła zwiększył się o 10,5%.

Z w i ę k s z o n a p r o d u k c j a m a s ł a. Prasa kowieńska / z II.1935 r./: W 1935 r. zwiększyła się produkcja masła w porównaniu z latami ubiegłemi. W 1934 r, od 1 do 26 stycznia wytworzono 3.420 podwójnych cnt. masła, w tym samym czasie w roku bież. - 3.639,75 cnt. W 1934 r. dostawiały mleczarnie do 1.411 podwójnych cnt. masła tygodniowo, eksport zaś dochodził do 1.250 cnt. W roku bieżącym dostawiono 1.563,75, wywieziono zaś 1.588,75 cnt.

Jak oświadczył prezes "Pienocentrasa" p.Jan Glemża w ciągu 11 miesięcy eksportowano z Litwy 182.200 podwójnych cnt.masła. to znaczy więcej, niż w 1933 r. i 1932 r. Mimo, że Niemcy nie kupowały masła litewskiego zostało ono bez trudności sprzedane na innych rynkach. Jest nadzieja, że w 1935 r. eksport masła również nie napotka na szczególne trudności, nawet gdyby go wyprodukowano więcej.

Jaj eksportowano w 1934 r. około 19 milj.sztuk.

E k s p o r t m a s ł a l i t e w s k i e g o w 1 9 3 4 r. "Tautos Ukis" Nr. 1 z 1935 r.: W 1934 r. eksport standaryzowanego masła z Litwy / "Pienocentras"/ wzrósł o 10,55%. Jednak pod względem wartości eksport był mniejszy, aniżeli w 1933 r. W poszczególnych miesiącach eksportowano następujące ilości masła:

Miesiące.	1 9 3 3 r. centnary pojedyńcze.	1 9 3 4 r. centnary pojedyń.	S a l d o.
Styczeń	4.665,5	6.282	+ 34,64
Luty	4.547.-	5.485	+ 20,62
Marzec	6.247,5	6.549	+ 4,82
Kwiecień	9.084.-	9.255,75	+ 1,89
Maj	16.355,5	20.251,25	+ 23,80
Czerwiec	24.445,5	29.793.-	+ 21,87
Lipiec	26.605,5	27.750,5	+ 4,30
Sierpień	28.994,5	28.593,75	- 1,40
Wrzesień	21.345.-	20.407,5	- 4,60
Październik	16.918.-	18.631,75	+ 10,13
Listopad	7.080.-	9.173,5	+ 29,57
Grudzień	4.464.-	6.605,5	+ 47,97
Razem	170.752	188.778,5	10,55

Z powyższej tabelki wynika, że produkcja masła w zimowych miesiącach znacznie wzrosła. Spodziewać się należy, że z biegiem czasu produkcja wzrośnie jeszcze bardziej.

Odpowiednio do ważniejszych rynków zbytu w ciągu ostatnich dwuch lat zaszły dość duże zmiany. Niemal całkowicie zamknięty został rynek niemiecki. Dużą ilość masła sprzedano w Anglji.

Poniższa tabelka wykazuje eksport masła do poszczególnych krajów:

Nazwa państw.	1 9 3 3 r. cnt.pojed.	%	1 9 3 4 r. cnt.pojed.	%
Anglja	108.328,5	63,45	145.960,75	77,32
Belgja	13.089,5	7,67	21,867,75	11,58
Palestyna	2.340,0	1,37	8.714,25	4,62
Czechosłowacja	1.560,0	0,91	4.868,00	2,58
Danja	11,0	0,005	2.634,00	1,39
Niemcy	42.092,5	24,66	1.322,50	0,70
Portugalja	1.220,0	0,70	1.150,00	0,61
Francja	1.738,5	1,02	760,00	0,40
Inne państwa	371,5	0,205	1.501,25	0,80
R a z e m	170.752,0	100	188.778,50	100

Mięso.

K o n t y n g e n t y b e k o n ó w n a r y n k u w e w n ę t r z n y m. "Tautos Ukis" Nr. 1 z 1935 r.: Według danych spisu nierogacizny, przeprowadzonego w grudniu 1934 r. liczba bekonów

przeznaczonych na sprzedaż w grudniu, styczniu i lutym wynosi-ło 240 tys.sztuk. "Maistas" może skupić i przetworzyć w ciągu lutego, marca i kwietnia ok.93 tys.sztuk. W związku z tem wytwa-rza się wielka nadwyżka trzody chlewnej. "Maistas" nie może sku-pić wszystkich przywiezionych na wyznaczone punkty świń. Dla unor-mowania tej sytuacji "Maistas" w porozumieniu z Izbą Rolniczą uchwa-lił wydawać kartki na trzodę chlewną, którą od rolników zakupi. Wy-dawanie kartek trwać ma od 4 lutego do 28 kwietnia 1935 r. Ustalo-no ostateczną liczbę kartek, przyczem liczba ta nie będzie zwiększo-na. Bez kartek bekony nie będą kupowane. Ogółem wydrukowano 93 tys. kartek.

E k s p o r t b e k o n ó w z a 1 2 m i e s i ę c y 1 9 3 4 r. "Lietuvos Aidas" Nr. 25 / z I.1935 r./ : Ogółem w 1934 r. skupił "Maistas" 382.245 sztuk trzody chlewnej / w 1933 r. -441.643 sztuki i w 1932 r. - 552.642 sztuki/. Z zakupionej ilości eksportował "Maistas" 296.524 sztuki, zaś na rynku wewnętrznym zużył 85.831 sztuk. Bekonowej trzody chlewnej eksportowano/z tej ogólnej liczby/ 12.834.256 kg./ w 1933 r. -21.149.334 , a w 1932 r. - 25.238.400 kg./ Żywej trzody chlewnej eksportowano 32.380 sztuk, zaś w postaci mię-sa eksportowano 26.473 . Niemal wszystkie eksportowane bekony tra-fiły do Anglji. Z tytułu eksportu bekonów otrzymano -27.600 tys.lt, / w 1933 r. - 37 milj.lt./.

R o z p o r z ą d z e n i e w s p r a w i e z a k u p u t r z o-d y c h l e w n e j. "Musu Rytojus" Nr. 97 / z XI.1934 r./: Dla uporządkowania zakupu trzody chlewnej przez "Maistas" cały kraj podzielony został na rejony, w których stworzono punkty przyjmowa-nia nierogacizny. Trzodę chlewną będzie się skupowało we wspomnia-nych punktach; jedynie od rolników, którzy mieszkają w danym rejo-nie.

G ę s i e l i t e w s k i e n a r y n k u s z w e d z k i m. "Tautos Ukis" Nr.12 z 1934 r.: W grudniu 1934 r. ukazały się na rynku szwedzkim gęsie litewskie. Cieszą się one uznaniem spowodu swej jakości.-

G ę s i e w l i c z b a c h. "Rytas" Nr. 288 / z XII.1934 r./: Liczba gęsi na Litwie w ostatnich latach przedstawiała się, jak następuje: 30.VI.1930 r. - 795 tys. , 1931 r. - 920.500, 1932 r.- 1.024.120 , 1933 r. - 985.525 , 1934 r. - 1.008.840.- Eksport gęsi w tych latach przedstawiał się, jak następuje: w 1930 r. -360.633 sztuki na sumę 5.249.800 lt; 1931 r. - 322.351 sztuk na sumę - 2.784.900 lt., w 1932 r. 486.077 sztuk na sumę -3.349.200 lt., w 1933 r. - 379.706 sztuk na sumę - 2.349.200 lt.

D o s t a w a g ę s i p r a c o w n i k o m p r z e d s i ę-b i o r s t w .Prasa kowieńska / z XII.34 r./: Niektóre przedsię-biorstwa postanowiły zawrzeć umowy z "Maistasem" o dostawę gęsi dla swych pracowników. Pracownicy przedsiębiorstw otrzymają gęsi od "Maistasa" za okazaniem zaświadczeń od swych przedsiębiorstw, które będą odtrącały im od pensji wartość gęsi i co miesiąc regu-lowały rachunek z "Maistasem".

Z a k u p k r ó l i k ó w i i n d y k ó w. "Maistas" eksportuje obecnie do Anglji i innych krajów utuczone króliki i indyki.

Jaja.

E k s p o r t j a j w 1 9 3 4 r. "Tautos Ukis" Nr.1 z 1935 r. W 1934 r. eksportowała Litwa 19.247.100 jaj na sumę 1.744.100 lt. / w 1933 r. eksportowano 28.796.300 jaj na sumę 3.285.000 lt./ Najwięcej jaj eksportował "Pienocentras" / 16.074.460 sztuk/.

"Pienocentras" skupywał jaja od rolników za pośrednictwem spółdzielni. Ogółem w 1934 r. skupywało jaja 219 spółdzielni. Według powiatów skup jaj przedstawiał się, jak następuje: olicki - 223.659 /1.03%/, kowieński - 175.152 / 0,81%/, birżański -1.080.998 /4,99%/, kiejdański - 950.191 / 4.39%/, kretyngowski - 543.239 / 2,517%/, marjampolski - 95.983 / 0,44%/, możejkowski - 2.912.660 /13,44%/, poniewieski -1.102.602 /5,09%/, rosieński - 2.138.790 /9,87%/, ro-kiszkowski -710.957 /3,28%/, szakłowski -550.734 /2,54%/, szawel-ski - 4.043.393 /18,66%/, taurogowski -3.720.443 /17,17%/, telszew-ski - 1.298,032 /5,99%/, wiłkomierski -729.500 /3,37%/, uciański

681.498 /3,15%/, wyłkowyszkowski - 181.041 /0,85%/, jeziorowski-119.619 / 0,55%/ i Kraj Kłajpedzki - 343.213 / 1,58%/.
Z tych ilości 25,81% jaj sprzedano na rynku miejscowym, zaś pozostałe 74,19% eksportowano do Anglji, Czechosłowacji, Francji i innych krajów.

Len.

Produkcja lnu w 1934 r. "Tautos Ukis" Nr.10 z 1934 r.: W 1934 r. wzrosły znacznie rozmiary gruntów zasianych lnem. Ogółem zasiano w 1934 r. lnem 60.140 ha / w 1933 r. -54.700 ha/. Przeszło połowa tych obszarów przypada na powiaty: birżański, rakiszkowski, poniewieski, szawelski, możejkowski.
Ogólny urodzaj nasienia lnu wynosił w 1934 r. 541.880 cnt., zaś włókna 451.340 cnt./ w 1933 r. urodzaj nasienia wyniósł 418.020 cnt., zaś urodzaj włókna - 362.610 cnt./.-

Ustawa o centralizacji eksportu lnu. Prasa kowieńska / z XI.1934 r./: Gabinet Ministrów przyjął projekt ustawy o eksporcie lnu. Ustawa przekazuje sortowanie lnu i pakuł i ich eksport Ministerstwu Skarbu. Do ustawy zostaną wydane przepisy. Oznacza ona centralizację wywozu lnu. Jak wiadomo, inicjatorem jej był "Lietukis".

Sprawa ustawy o handlu lnem. Prasa kowieńska / z XI.1934 r./: W związku z opublikowaniem ustawy o centralizacji handlu lnem, monopol na cały handel ma otrzymać "Lietukis". Pozatem, jak słychać, ma być założona specjalna instytucja dla handlu lnem.-

Eksport lnu za 4 ostatnie miesiące 1934 r. "Tautos Ukis" Nr. 1 z 1935 r.: Litwa w ciągu ostatnich czterech miesięcy 1935 r. eksportowała ogółem 3.988 tonn lnu na sumę 4.386,7 tys.lt. We wrześniu wywieziono mianowicie 219,9 tonn za 228,2 tys.lt.; w październiku - 121,8 tonn za 123,4 tys.lt. ; w listopadzie 329,4 tonn za 370,1 tys.lt.; w grudniu 2.735 tonn za 3.645,5 tys.lt. Zakup lnu na terenie całej Litwy odbywa się obecnie w żywem tempie. Popyt na len litewski zagranicą jest dobry.

Skutki standartyzacji i kontroli handlu lnem. "Lietuvos Aidas" Nr. 13 / z I.1935 r./: Jak podaje naczelny kontroler eksportu lnu i pakuł dr.Urmanas, komitet standartu lnu ustalił już standart urodzaju lnu i pakuł na 1934 r. Nabywającym len dano już wskazówki, co do jednolitej ceny, jaka ma być płacona za jednakowy gatunek lnu w różnych powiatach.
Kontrola i standaryzacja eksportu lnu dodatnio wpłynęły na wywóz tego artykułu. W listopadzie i w grudniu 1934 r. wywieziono 3.800 tonn lnu. Jest to liczba rekordowa w eksporcie lnu z Litwy w latach ostatnich.

Rozporządzenie w sprawie handlu i eksportu lnu. "Lietuvos Aidas" Nr. 275 / z XII.1934 r./: Minister Finansów opracował następujące przepisy w sprawie handlu i eksportu lnu i pakuł : skupywaniem lnu i pakuł dla celów handlowych mogą się zajmować jedynie osoby, które: a/ posiadają składy, mogące pomieścić conajmniej 250 tonn lnu, b/ mające dostateczny kapitał dla zakupienia tej ilości towaru, c/ mające dostateczną liczbę agentów, sortujących len, d/ osoby, które złożyły przyrzeczenie, iż będą prowadziły ustaloną rachunkowość i płaciły ustalone sumy, tytułem opłat. Handlujący lnem muszą udzielić o sobie niezbędnych informacyj. Minister Finansów wydaje zezwolenie na zajmowanie się skupem lnu i zatwierdza punkty tego skupu. Zezwolenia ważne są na przeciąg roku operacyjnego, to znaczy od 1 października do 30 września. Jednak mogą być zezwolenia te,w związku z niewykonywaniem przepisów,odwołane wcześniej. Zezwolenia muszą być corocznie odnawiane.
Skupowany i eksportowany len i pakuły muszą być sortowane według ustalonego standartu. Niesortowany len i pakuły nie mogą być wywożona zagranicę. Standart ustalany jest na każdy sezon.

Len i pakuły zezwala się eksportować jedynie za odpowiedniemi świadectwami kontroli eksportowej. Swiadectwa te wydają kontrolerzy jedynie osobom, które posiadają zezwolenia M-stwa Finansów na handel lnem. O ile kontroler uznaje, że nie wszystkie wymagania kontroli zostały wypełnione, to świadectwa nie wydaje. Eksporter może zaskarżyć kontrolera przed komisją kontrolną.

U r e g u l o w a n i e h a n d l u e k s p o r t e m l n u. "Tautos Ukis" Nr.12 z 1934 r.: Len stanowił dawniej bardzo poważne źródło dochodu dla rolników litewskich. Przed kryzysem dochody te wynosiły 60-80 milj.lt. rocznie. Gdy się rozpoczął kryzys i rozwinęło się mleczarstwo oraz hodowla bydła, rolnicy zaczęli siać znacznie mniejsze ilości lnu. Dochody z gospodarki lniarskiej spadły na 8 -12 milj.lt. rocznie.

Z chwilą ograniczenia eksportu bekonów do Anglji i spadku cen na masło zaczęto się znowu lnem interesować. Dla zwiększenia produkcji i eksportu lnu należało w pierwszym rzędzie uporządkować handel lnem. Dotychczas bowiem handel ten był niezorganizowany. Nie było żadnych znaków handlowych na len litewski, zaś kupcy w Litwie byli jedynie agentami kupców ryskich. Dla uporządkowania handlu lnem i eksportu wydał rząd ustawę,ogłoszoną w "Vyr.Žinios" Nr.460 z 3.XI.1934 r. / tu następuje tekst rozporządzenia w sprawie handlu i eksportu lnu./

Uregulowanie handlu i eksportu lnu ma wielkie znaczenie dla dalszego rozwoju gospodarki lniarskiej. Przedewszystkiem podniesie ono markę lnu litewskiego zagranicą. Uniknie się pozatem niepotrzebnych pośredników. Następnie podniesie się jakość lnu,gdyż rolnik, który uzyska lepszą cenę za len o wysokiej jakości będzie się starał uprawiać len jaknajlepiej.

Pszczelnictwo.

P s z c z e l a r s t w o n a L i t w i e. "Tautos Ukis" Nr. 10 z 1934 r.: Według danych litewskiego towarzystwa pszczelarskiego na Litwie znajduje się obecnie / wraz z obszarem Kłajpedy/ ok.150 tys.rojów pszczelnych, z czego 60% mieści się w ulach z ramami, zaś 40% w ulach, zrobionych z pni.Według obliczeń ul daje przeciętnie ok.4 kg miodu. Najbardziej rozwinięte jest pszczelnictwo w powiatach: marjampolskim, wyłkowyszkowskim, kiejdańskim i birżańskim.

Według obliczeń towarzystwa pszczelarskiego roczna produkcja miodu wynosi ok.600 tys.kg, zaś roczna produkcja wosku ok.45 tys. kg.

P r o d u k c j a m i o d u w 1 9 3 4 r. "Tautos Ukis" Nr. 8 z 1934 r.: Według obliczeń lit.towarzystwa pszczelarskiego uzyskane w 1934 r. przeszło 300 tys.kg. miodu o ok.300 tys.kg wosku. Przeciętnie 1 ul dał rocznie 2 -2 i pół kg miodu. W 1933 r. uzyskano około 400 tys.kg. W porównaniu z innemi krajami produkcja miodu na Litwie jest niższa, gdyż ok.30% pszczół trzymana jest w ulach, wykonanych z pnia. Najwięcej miodu uzyskano w powiecie birżańskim, kiejdańskim, poniewieskim i innych.

I Z B A R O L N I C Z A.

Z m i a n a u s t a w y o w y b o r a c h d o I z b y R o l n i c z e j. Prasa kowieńska / z II.1935 r. /: Gabinet Ministrów przyjął już zmianę ustawy o Izbie Rolniczej. Jak wiadomo, skład Izby Rolniczej utworzą przedstawiciele rolników, organizacyj i instytucyj rolniczych, organizacyj fachowców i przedstawicieli rządu. Ogółem będzie obieranych do Izby 60 członków /dotąd 30/. Przedstawiciele rolników będą obierani do Izby Rolniczej na 6 lat. Przedstawicieli rolników zostanie obranych 38, organizacyj i instytucyj rolniczych i organizacyj fachowców rolnych 17, rządu - 5.

R E F O R M A R O L N A.

N o w a u s t a w a o p o r z ą d k o w a n i u z i e m i. "Lietuvos Aidas" Nr. 26 /z I.1935 r./: Gabinet Ministrów przyjął ustawę o uporządkowaniu ziemi. Ustawa jest bardzo obszerna i dzieli się na następujące części: a/ komasacja wsi, b/ wykonanie

prac, c/ przenoszenie i wyprostowywanie dróg, d/ ustawianie granic, c/ meljoracje i t.d. Ustawa wprowadza wiele zmian zasadniczych, m.in. anuluje ustawę o opłacie za sporządzanie planów i dokumentów. Właściciele ziem porządkowanych są obowiązani dostarczyć geometrom bezpłatnie: 1/ mieszkania, opału i światła, 2/ środków komunikacji w sprawach służbowych, 3/ materjału dla robót mierniczych, 4/ robotników z potrzebnemi narzędziami. Na mocy ustawy wsie skomasowane przed 16 lutego 1918 r. mogą być powtórnie komasowane na żądanie 2/3 mieszkańców wsi / o ile posiadają oni łącznie nie mniej niż połowę ogólnego obszaru ziemi wioskowej/. Prace uporządkowania ziemi mogą być prowadzone również przez prywatnych geometrów przysięgłych. Ministerstwo Rolnictwa opracowuje przepisy, regulujące wykonanie niniejszej ustawy.

P r a c e m e l j o r a c y j n e o r a z z w i ą z a n e z r e f o r m ą r o l n ą w 1 9 3 4 r. "Lietuvos Aidas" Nr.3 / z I.1935 r./: Według danych Departamentu Urządzeń Rolnych zamierzano w 1934 r. uporządkować 700 wsi, rozparcelować 280 majątków i gospodarstw oraz zlikwidować serwituty i wspólne pastwiska w 145 majątkach. Ogółem plan robót obejmował ok.215 tys.ha.

Roboty zakończyły się 20 listopada 1934 r. Roboty polowe trwały 7 miesięcy i 3 dni. Pracowali przytem stale geometrzy w liczbie 239. Ponadto pracowało 19 absolwentów szkoły technicznej z Kiejdan oraz stypendystów zagranicznych.

W okresie robót polowych uporządkowano ostatecznie 80% wciągniętych do planu wsi i 93% majątków. Obszar ostatecznie uporządkowany wsi i majątków wynosi ok.150 tys.ha. Najwięcej uporządkowanych wsi znajduje się w okręgu poniewieskim /100/ i kowieńskim /99/. Pod względem obszaru uporządkowano najwięcej w powiecie wiłkomierskim, a mianowicie ok.20.400 ha.

Pozatem zaczęto lecz nieskończono porządkować 102 wsi i 88 majątków o ogólnym obszarze ok.58 tys.ha. Spowodu braku mierniczych i spóźnionej pory przeprowadzono tylko 50% rozpoczętych prac.

W zakresie prac meljoracyjnych przeprowadzano osuszanie większych obszarów przy pomocy otwartych rowów. Osuszono w ten sposób ok.25 tys.ha. Pozatem remontowano kanały. Ogółem odremontowano ok.1.100 km kanału. W zakresie tworzenia nowych projektów zbadano ok.300 tys.ha. Pozatem wydrenowano ok.1.200 ha i osuszono ok.10 tys.ha. Na roboty meljoracyjne wydano w ciągu lata 2.680.000 litów.

P l a n y r o b ó t m e l j o r a c y j n y c h n a 1 9 3 5 r. "Lietuvos Aidas" Nr. 37 / z II.1935 r./: Według danych Dep.Urządzeń Rolnych przewidziano na meljoracje 4 miljony litów. Zamierza się osuszyć ok.50 tys.ha przez regulację łożysk rzeczek i kopanie kanałów bocznych. Ogółem zamierza się przekopać kanałów pojemności 4 milj.m.sześc. W tej liczbie ok.300 tys.m.sześc. w państwowych lasach i torfowiskach. Roboty te kosztowałyby ok.2 milj.800 tys.lt. Budowa urządzeń mostów, śluz i t.d. w przekopanych kanałach kosztowałaby ok.100 tys.lt. Ogółem więc prace meljoracyjne pochłonęłyby 2.900 tys.lt. Na remont kanałów zamierza się wydać 350 tys.lt. Przewidywany jest remont kanałów pierwszej i drugiej kategorji na przestrzeni ok.150 km oraz remont kanałów zwykłych /osuszających/ zwłaszcza w lasach i torfowiskach państwowych.

Na roboty związane z drenarzem przewiduje się 700 tys.lt. Na gruntach prywatnych i państwowych zamierza się przeprowadzić drenarz 150 poszczególnych gospodarstw, obejmujących ok.1750 ha.

Na ogólne badanie przewiduje się 50 tys.lt. Złożą się na to badania hydrotechniczne oraz prace hydrometryczne, dokonywane za pieniądze skarbowe. W ten sposób ogółem na prace, związane z osuszaniem przewidziano 4 milj.lt. W 1934 r. wydano na prace osuszania 2.680 tys.lt.

Podatki i kredyt dla rolników.

L i c y t a c j a z a d ł u ż o n y c h g o s p o d a r s t w. Prasa kowieńska / z XII.1934 r./: Bank Rolny opublikował spis około 50 zadłużonych gospodarstw rolnych, które dn.22 stycznia 1935 r. zostały wystawione na licytację.

Z w r o t p o ż y c z e k z b o ż o w y c h. Prasa kowieńska / z II.1935 r./: Zwrot pożyczek zbożowych, udzielonych rolnikom, którzy ucierpieli wskutek nieurodzaju idzie znacznie sprawniej w tegorocznym okresie zimowym niż w 1934 r. Nadwyżka wynosi ok.60% Tej zimy zwrócono już 2.204 tonn żyta, 737 tonn pszenicy,1535 tonn owsa, 157 tonn siemienia lnianego oraz 86 tonn wyki.

U l g i   d l a   r o l n i k ó w . Prasa kowieńska / z II.1935 r./: Rząd projektuje nowe ulgi dla rolników. Zostaną zwolnieni od podatków gruntowych ci rolnicy, których ziemia była komasowana w 1932 r. lub później. Dotyczy to podatku państwowego oraz podatku do samorządu powiatowego, nie dotyczy zaś podatku do samorządu gminnego. Pożyczki wydane na budowę wzorowych budynków / na 25 l 4%/ będą w wypadkach trudnej sytuacji finansowej zamieniane przez ministra Rolnictwa w 50% na bezzwrotną zapomogę. Pogorzelcom i właścicielom gospodarstw skomasowanych udzielano materjału leśnego z 25-letnim kredytem 6%. Obecnie projektuje się skreślenie procent od należnej sumy, albo sprzedaż materjału leśnego za 20% ceny.

W y j a ś n i e n i a   D e p.   L e ś n e g o   w   s p r a w i e   e k s p l o a t a c j i   l a s ó w. "Lietuvos Aidas" Nr. 283 / z XII.1934 r./: Litwa nie ma nadmiaru lasów. Zalesienie Litwy waha się w granicach 16.-18%. W związku z tem należy oszczędzać lasów. Przeprowadza się to na Litwie w ten sposób, że eksploatuje się lasy odpowiednio do wieku drzew.

E k s p o r t   l a s u   w   1 9 3 4   r. "Tautos Ukis" Nr.1 z 1935 r Litwa eksportowała ogółem w 1934 r. 307.591 tonn lasu na sumę 18.374.100 litów./w 1933 r. eksportowała Litwa 237.549 tonn na sumę 14.960.700 lt./ Według poszczególnych gatunków drzewa eksportowała :

Papierówki	134.464	tonn	za	3.556.800	lt.
Belki sosnowe	52.210	"	"	1.953.200	"
" jodłowe	19.205	"	"	669.400	"
" osinowe	12.145	"	"	1.088.000	"
" dębowe	6.817	"	"	462.500	"
Blanki	40.090	"	"	4.662.700	"
Deski	42.668	"	"	5.881.500	"

Pozatem eksportowała Litwa 5.393 tonny forniru za 6.388.400 lt i 57.334 tonn celulozy za 14.588.700 lt.

S t a t y s t y k a   l a s ó w   p a ń s t w o w y c h. "L.Aidas" Nr.1 / z I.1935 r./: Według danych Dep.Lasów obszar lasów na Litwie wynosi 1.034.143 ha. W tej liczbie lasy państwowe zajmują obszar 886.444 ha, zaś prywatne 157.699 ha. Przeciętne zalesienie Litwy wynosi 18%.

Wszystkie lasy Litwy nadają się na eksploatację. Lasy składają się z 13 gatunków drzew: jodła /40%/, sosna /34%/, brzoza /10%/, osina / 6%/, olcha czarna /5%/ olcha biała /2%/, dąb /1%/ i t.d. Większą część lasu stanowią drzewa iglaste /jodła i sosna/ zajmując 74%.

Roczny przyrost leśny na całym obszarze wynosi ok.3 milj. m.sześc. Na 1 ha przypada ok. 3 m.sześc. Tyleż corocznie się wycina / ok.3 milj.m.sześc./. Zużywa się w kraju ok.83% wyrębu. Pożary niszczą rocznie ok.300 ha.

W y w ó z   l i t e w s k i e g o   l a s u   d o   F r a n c j i. Prasa kowieńska / z XII.1934 r./: Od początku roku 1934 do 1.XII wywieziono z Litwy do Francji ok.12.000 tonn sosnowego i jodłowego materjału leśnego. Większość materjału leśnego dla wywozu do Francji dostarczają pracujące dla Dep.Leśnego tartaki w Kłajpedzie i w Kownie, które obrabiają las rządowy.

O   z l i t w i n i z o w a n i e   p r z e m y s ł u   i   h a n d l u   d r z e w e m. Prasa kowieńska / z II.1935 r./: "Verslas" w ostatnim numerze wzywa Litwinów, aby wzięli w swe ręce handel lasem. Obecnie cały ten handel z bardzo nielicznemi wyjątkami jest w rękach nie-Litwinów. Tymczasem właśnie ta branża handlu mogłaby się stać najbardziej przystępną dla Litwinów, o ile się zważy, że prawie wszystkie lasy należą do państwa. Wytrawnych kupców Litwinom nie zabraknie, chodzi więc jedynie o kapitały. Autor artykułu wypowiada się za utworzeniem na wzór "Maistasa" i "Lietukisa" organizacji, która przy pomocy kapitałów państwowych zajęłaby się eksportem lasu. Inicjatywę organizacji eksportu lasu muszą podjąć członkowie "Verslas'a".

x

x   x